

Vergrijzen zonder grijze haren

Vergrijzen is een dure grap, blijkt uit onderzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit (2018). De monitor 'Zorg voor Ouderen' signaleert vooral een stijging van kosten bij ouderen in woonzorgcentra.¹ Oorzaak is niet alleen de zware indicatie die nodig is om een woonzorgcentrum binnen te komen, ook slechte onderlinge afstemming binnen de zorg (schottenproblematiek) is funest voor de portemonnee.

Stichting De Tijdmachine gelooft dat dit beter kan. Als alle medewerkers van een woonzorgcentrum samenwerken om met hun bewoners af te stemmen op de wensen en behoeften van de ouderen zélf, neemt niet alleen de kwaliteit van leven toe, maar levert dit ook nog winst op. Dat blijkt uit de maatschappelijke kosten-batenanalyse die Economisch Adviesbureau LPBL in 2017 publiceerde over Stichting De Tijdmachine.

Stichting De Tijdmachine reisde in 2016-2017 langs 15 woonzorgcentra in Noord-Holland. Hier gingen vrijwilligers en medewerkers in gesprek met ouderen over hun welzijnsbehoeften. De gesprekken vonden plaats in een jaren 60-decor, waar ouderen de jaren waarin ze in de bloei van hun leven waren, herbeleefden. Uit deze gesprekken volgden hun huidige wensen en behoeften. Per locatie spraken medewerkers en vrijwilligers met zo'n 65 bewoners en werden gemiddeld 75 welzijnsbehoeften van ouderen naar boven gehaald. Met 80% van de welzijnswensen werd daadwerkelijk iets gedaan. Het zijn de kleine dingen die het leven de moeite waard maken; de kruiden in het eten, een spa voor persoonlijke verzorging, opstaan met je lievelingsmuziek of een wandeling met familie. Of neem de bewoner die humeurig door het leven ging. Uit gesprekken in De Tijdmachine bleek dat hij vroeger altijd viool speelde. Hij kon dit nu niet meer en de afwezigheid van vioolmuziek maakte hem neerslachtig. Samen met De Tijdmachine vond het woonzorgcentrum een jonge violiste die zeven weken lang bij hem langsging om viool te spelen. De zorg zag de man zachter worden, vriendelijker. Zijn leven kreeg weer zin. De achtste week kwam de violiste niet meer spelen. De bewoner was gestorven.

Naar aanleiding van learned lessons uit eerdere jaren besteedde de stichting in 2016 en 2017 extra aandacht aan nazorg en het invullen van individuele welzijnsbehoeften. Deze extra inspanningen hielpen bij het bereiken van de beoogde effecten. De Tijdmachine is zo niet alleen een bijzondere beleving voor ouderen en een bron van zingeving voor vrijwilligers en medewerkers, uit metingen van LPBL blijkt ook dat er sprake is van een spin off-effect van maar liefst 40%. Concreet: er kwamen veel sluimerende welzijnsvragen van ouderen naar boven en er zijn ouderen bereikt die normaal niet bereikt worden. Dankzij deze effecten, het samenspel van medewerkers én de doeltreffende anticipatie op de welzijnsvragen van ouderen, fungeert De Tijdmachine als vliegwiel voor een duurzame cultuurverandering naar meer vraaggestuurde zorg. En dat werpt zijn vruchten af; iedere euro die in De Tijdmachine geïnvesteerd wordt, levert maar liefst € 1,40 op. Maar liefst 90% hiervan is toe te schrijven aan de verbetering van de kwaliteit van leven. Dat zijn nog eens getallen waar je géén grijze haren van krijgt!

Bronnen

Nederlandse Zorgautoriteit (2018). Monitor Zorg voor Ouderen. Geraadpleegd van www.rijksoverheid.nl
LPBL (2017). Addendum: KB-analyse Tijdmachine NH.

¹ Circa 6% van alle ouderen woont in woonzorgcentra, maar deze groep verbruikt 40% van de zorgkosten voor ouderen.